Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Henrie Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta" ese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 179. | Braşovŭ, Mercurĭ 14 (26) Augustŭ. | 1891.

O ciudată campaniă ḑiaristică.*)

III.

Braşovŭ, 13 Augustŭ v.

Amŭ promisŭ în numĕrulŭ dela 25 Iulie (6 Augustŭ) a. c. că vomŭ reveni pe largŭ la cestiunile pe câtŭ de însemnate şi delicate, pe atâtŭ şi de seriόse şi complicate, ce se ventiléză în campania pornită din partea unorŭ gazete din Bucurescĭ în contra comitetului centralŭ, alesŭ de conferenţa alegĕtorilorŭ românĭ din Transilvania şi Ungaria în 25 Octomvre 1890, şi în deosebĭ contra preşedintelui sĕu.

Mulţĭ dintre cetitorii noştri cuprinşĭ de-o justă nedumerire şi nelinişte, ne-au adresatŭ rugarea, ca în interesulŭ causei sĕ nu mai întârḑiămŭ de a ne pronunţa la rêndulŭ nostru asupra celorŭ ce se petrecŭ, căcĭ ei sêmtŭ, că este neapĕratŭ de lipsă a se aduce lumină în chaosulŭ de idei, ce l'a produsŭ pătimaşa campaniă ḑiaristică, despre care e vorba.

Acestorŭ stimaţĭ cetitorĭ şi soţĭ de principii le rĕspundemŭ spre orientare, că într'adevĕrŭ amŭ întreruptŭ discusiunea, ce-o începusemŭ înainte cu ḑece ḑile, dér acésta amŭ făcut'o numai după ce amŭ vĕḑutŭ, că cei cu campania, adecă cei ce s'au creḑutŭ chiămaţĭ a „scăpa" causa nóstră naţională de-o închipuită „mare" primejdiă şi cei ce s'au creḑutŭ îndreptăţiţĭ a da lecţiunĭ şi instrucţiunĭ comitetului nostru şi a mustra aspru, ba chiar a „esecuta" pe preşedintele sĕu, încă nu au terminatŭ cu pretinsele lorŭ destăinuirĭ şi cu declarările, ce le facŭ în numele nostru, alŭ Românilorŭ de dincóce; amŭ întreruptŭ discusiunea, după ce amŭ vĕḑutŭ — cu cea mai mare părere de rĕu, — că şi „Tribuna" din Sibiiu, care mai întâiu a secundatŭ numai în parte campania celorŭ trei gazete bucurescene, s'a datŭ acum cu totulŭ pe partea contrarilorŭ declaraţĭ ai comitetului şi mână în mână cu doi membri din comitetŭ, despre carĭ pretinde, că „se distingŭ pentru causa română prin zelulŭ şi activitatea lorŭ", a deschisŭ şi ea foculŭ, sprijinindŭ dinăuntrulŭ cetăţii asaltulŭ, ce l'au făcutŭ în contra comitetului şi a preşedintelui sĕu gazetarii de peste graniţă.

C'unŭ cuvêntŭ amŭ mai aşteptatŭ puţinŭ, căcĭ amŭ voitŭ sĕ vedemŭ până unde vorŭ sĕ mérgă cu campania domnii aceştia şi sateliţii lorŭ de dincóce, unde ţintescŭ ei sĕ ajungă la urma urmelorŭ, care este scopulŭ lorŭ finalŭ?

Mărturisimŭ, că cu tótă silinţa, ce ne-amŭ dat'o de a scóte din espunerile şi declarările lorŭ unŭ înţelesŭ órecare de Dómne ajută, n'amŭ putută ajunge la nicĭ unŭ resultatŭ; numai unŭ lucru îlŭ vedemŭ şi îlŭ putemŭ constata din svêrcolirile lorŭ.

Vedemŭ şi putemŭ constata, că aicĭ stămŭ faţă cu nisce ómenĭ, carĭ nu umblă pe picióreie lorŭ, n'au convingerile lorŭ proprii, n'au cunoscinţa causei, ce pretindŭ a-o representa, nu suntŭ nicĭ măcarŭ sincerĭ şi corecţĭ în espunerea faptelorŭ celorŭ mai cunoscute şi invederate, ci se distingŭ numai printr'unŭ spiritŭ intrigantŭ de clică fórte desvoltatŭ şi printr'o îndrăsnélă vrednică de a fi pusă alăturĭ cu aceea a gazetarilorŭ jidano-maghiarĭ, carĭ, de sigurŭ, nu s'au aşteptatŭ, că li-se va face concurenţă din acéstă parte.

Şi fiind-că suntemŭ obicĭnuiţĭ de a şi documenta ceea ce susţinemŭ, vomŭ dovedi şi de astădată aserţiunile nóstre în modŭ obiectivŭ pe temeiulŭ faptelorŭ, alŭ vorbelorŭ şi alŭ declaraţiunilorŭ „solemne" ale acestorŭ domnĭ carĭ au inscenatŭ atacuiŭ combinatŭ în contra comitetului nostru.

Din tóte enunciaţiunile şi rodomontadele cavalerilorŭ combatanţĭ, carĭ au ridicatŭ lancea în potriva comitetului, resultă, că li-s'a datŭ deocamdată de undeva şi dela cineva lozinca sĕ dobóre pe preşedintele lui actualŭ, pe d. V. Babeşŭ.

Calulŭ de bătaie, séu, mai bine ḑisŭ, pavĕza, cu care 'şĭ acoperŭ golătatea lorŭ aceştĭ pretinşĭ luptătorĭ „pentru causa română", este „Memorandulŭ la împĕratulŭ". Presentarea acestui memorandŭ, ḑicŭ ei, ar fi împedecat'o d. Babeşŭ, care pe nedreptŭ se bucură de încrederea comitetului şi a partidei naţionale.

Pe lângă memorandulŭ „împiedecatŭ" de d-lŭ Babeşŭ mai este şi „politica d-lui Babeşŭ" asupra căreia se repedŭ vitejii gazetarĭ de dincolo şi „zeloşii" şi „neobosiţii" lorŭ sateliţĭ dela noi.

Sĕ vedemŭ cum stă lucrulŭ în adevĕrŭ cu „memorandulŭ impiedecatŭ" şi cu „politica kossuthistă şi rusofilă" a d-lui Babeşŭ şi sĕ tragemŭ apoi conclusiunile pentru a dovedi, ceea ce voimŭ sĕ dovedimŭ.

*) A se vedé Nr. 171 şi 172 ai „Gaz. Trans."

CRONICA POLITICĂ.

— 13 (25) Augustŭ.

— Luni, în 31 Augustŭ n. se va ţine în *Iagodina* (Sêrbia) prima adunare generală a **„Societăţii pentru confederaţiunea balcanică"** (Druştva za balkansku konfederaciju) ce s'a înfiinţatŭ înainte cu vr'o càteva lunĭ în numitulŭ oraşŭ la iniţiativa d-lui Katicĭ. Societatea acésta are deja mai multe secţiunĭ în diferite oraşe ale Sêrbiei: în Nişŭ, Paratie, Gornij-Milanovac etc. Statutele ei le-a elaboratŭ d-lŭ Atanasie Vutcovic, directorulŭ gimnasiului din Svilajnac. Scopulŭ ei este, a face propagandă între popórele peninsulei balcanice pentru ideia unei confederaţiunĭ. După statute, Confederaţiunea ar avè se cuprină într'o unitate politică pe Sêrbia, România, Grecia, Bulgaria, Albania şi pe Turcia, în scopulŭ de a cultiva între popórele acestorŭ state concordia şi amiciţia. Societatea va avè membri în tóte părţile peninsulei balcanice: membri fundatorĭ, ordinarĭ şi onorarĭ, şi va eda şi unŭ ḑiarŭ. Foile sêrbescĭ simpatiséză multŭ cu acéstă ideiă şi au pornitŭ şi ele propagandă pentru întruparea confederaţiunei balcanice.

— Din Berlin se telegrafézá cu data de 21 Augustŭ: Astăḑĭ a apărutŭ lucrarea reposatului mareşalŭ **Moltke asupra resbelului din 1870–1871.** In prefaţă ḑice, că nu ambiţiunea principilorŭ este o primejdiă pentru pace, ci dispoşiţiunile popórelorŭ, nemulţămirea lorŭ de condiţiunile interióre şi agitaţiile partidelorŭ. Luptele cele marĭ din timpurile moderne au fostŭ intreprinse în contra voinţei guvernanţilorŭ. Germania unită n'a fostŭ întrebuinţatŭ forţa sa decâtŭ pentru a păḑi pacea. Unŭ guvernŭ slabŭ la un poporŭ vechiu este celŭ mai mare periculŭ de resbelŭ. Acestea suntŭ condiţiunile rele, carĭ au causatŭ resbelulŭ dela 1870. Mareşalulŭ Moltke arată de asemenea faptulŭ, că şefii armatelorŭ francese au trebuitŭ sĕ se supună şi consideraţiunilorŭ politice. Elŭ respinge acusarea de tradare adusă în contra lui Bazaine; face dreptate perseveranţei lui Gambetta, dér critică diletantismulŭ sĕu în modulŭ de a conduce resbelulŭ.

— *Bebel*, unulŭ dintre fruntaşii socialiştilorŭ germanĭ, a luatŭ cuvêntulŭ în şedinţa de Joi a **congresului socialistŭ din Bruxelles.** D. Bebel a ḑisŭ, că socialiştii trebue se ţintéscă la înlocuirea societăţii burghese de astăḑi cu societatea socialistă muncitóre. Acesta a fostŭ fondulŭ discursului seu. A găsitŭ însĕ ocasia de a face şi o declaraţiune mai nouă şi din unele puncte de vedere mai interesantă: n'ar fi, adecă, adevĕratŭ, că socialistii germanĭ ar fi desbinaţĭ între dênşii. Delegatulŭ Vanderbille a

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Suvenire

despre poetulŭ D. Petrino.

Ilŭ cunóscemŭ de copilŭ pe poetulŭ Petrino. Dér înainte de a spune cine a fostŭ elŭ, trebue sĕ spunŭ ceva despre născĕtorii sĕi, cu carĭ am avutŭ fericirea a fi în intime relaţiunĭ, carĭ s'au continuatŭ până pe la începutulŭ anului curentŭ, când ambii s'au stînsŭ regretaţĭ de cei ce-i-au cunoscutŭ.

Tatălŭ seu, Petraki Petrino, proprietarŭ bogatŭ din Basarabia, nicĭ decum înruditŭ cu alţĭ Petrino carĭ mai suntŭ în Bucovina, luase în căsătoriă pe fiica cea mare a legendarului Eudoxe Hurmuzaki (tatălŭ), cunoscutŭ mai bine sub numele de patriarchulŭ familiilorŭ nobile românescĭ din Bucovina.

Mamă-sa, Eufrosina, soră a regretaţilorŭ şi neuitaţilorŭ fraţĭ Constantin, Eudoxiu (istoriculŭ), George şi Alexandru, fusese unŭ idealŭ de inteligenţă, de graţii, de distinsă educaţiune şi de înaltă cultură spirituală. Strămutată din casa părintéscă, care era unŭ focularŭ de intelectualitate, în satulŭ Rujniţa din câmpiile părăginite ale Basarabiei, acolo ea 'şĭ duse cu abnegaţiune cei mai frumoşĭ anĭ din tinereţele sale, iar la anulŭ 1846 dete nascere primului seu copilŭ Dimitrie, viitorulŭ poetŭ cu care trebuia sĕ se mâudréscă Bucovina.

Orĭ câtŭ de bine, din punctulŭ de vedere materialŭ, sta Petrino în Basarabie, traiul în acea provinciă nu prea convenia familiei sale, mai alesŭ când soţia sa trăise într'o atmosferă cu aspiraţiunĭ mai gingaşe. In cele din urmă ambii soţĭ se învoiră în ideia ca sĕ se desfacă de moşiile de acolo, şi sĕ se mute sau dincóce de Prutŭ, séu în Bucovina. Mórtea bĕtrânilorŭ Hurmuzaki a precipitatŭ lucrurile. Frumósa moşiă părintéscă, Cernauca, urmând a se împărţi între numĕroşii moştenitorĭ, după mai multe împărţirĭ, convenţiunĭ şi transacţiunĭ, au trecutŭ în proprietatea lui Petrino, şi în ea 'şĭ-a petrecutŭ viéţa până la mórte.

După aceea familia se strămută în Bucovina. Junele Petrino, care în Basarabia îşĭ făcuse primele începuturĭ de şcólă în limba rusă şi francesă, în Cernăuţĭ fu pusŭ sub direcţiunea unui profesorŭ românŭ, Nicolae Sbiera, care mai târḑiu se fecŭ preotŭ şi paroch în comuna Botoşanca. Acestŭ învĕţătorŭ era unulŭ din cei mai ferventĭ elevĭ ai lui Aron Pumnulŭ, cu sufletulŭ plinŭ de sentimente naţionale: fericitŭ că i-a căḑutŭ în mână unŭ copilŭ cu o inteligenţă aşa de viie şi cu avere destulŭ de mare cu care sĕ pótă la timpŭ a se face folositorŭ naţiunii, se puse a-i nutri sufletulŭ în direcţiune patriotică şi a-i înflăcăra imaginaţiunea cu lecţiunĭ alese din poeţii cunoscuţĭ în literatura românéscă.

Junele Petrino era brunŭ de colóre, avea trăsurĭ regulate, ochĭ negri scânteetorĭ, surîsulŭ graţiosŭ, înfăţişarea expansivă, figură nobilă şi drăgălaşă, taliă nu prea înaltă, dér corpŭ robustŭ, vioiciune neastêmpărată. După ce prinse gustŭ de literatura română, entusiasmatŭ tot-déuna de unchii sĕi Hurmuzăchescĭ după ce-şĭ adună mai tóte operele autorilorŭ românĭ, se puse a le studia cu pasiune; ér când memorisa şi recita bucăţi din Alexandrescu, Alecsandri, Bolintinénu, Mureşianu, şi alţii, în entusiasmulŭ sĕu se transfigura şi avea tótă stofa unui actorŭ perfectŭ. Incetulŭ cu încetulŭ şi pe furişŭ, elŭ se iniţia cu mecanismulŭ versificaţiunii, aşa că într'o diminéţă intrândŭ în salonulŭ unde maică-sa nutrea şi îngrijea unŭ stolŭ de păsărele exotice, pentru carĭ avea predilecţiune, după ce-i sărută mâna 'i ḑise: „Mamă, află, că şi eu suntŭ poetŭ, astă nópte am făcutŭ versurĭ şi am sĕ mai facŭ." Mamă-sa îlŭ ascultă cu lacrimĭ de bucuriă şi în acea ḑi invită pe toţĭ fraţii sĕi şi alte rude la masă, spre a serba în veseliă debuturile dragului sĕu Mitică.

Ar fi fostŭ loculŭ, mai înainte póte sĕ spunŭ, că tatălŭ junelui poetŭ, avusese unŭ vĕrŭ despre mamă, care se numia Petrovicĭ-Armis*), care după ce făcuse însemnată avere, prin întreprinderĭ de totŭ felulŭ în Basarabia, când a ajunsŭ spre bĕtrâneţe, s'a fostŭ retrasŭ la Viena pentru întreprinderĭ financiare mai uşorŭ de mânuitŭ. In adevĕrŭ elŭ ajunsese milionarŭ şi fiindcă nu se însurase şi nu avea copii, multŭ timpŭ se gândi, ce sĕ facă cu averea sa. Ar fi făcut'o ofrandă patriei sale, dér aicĭ se vedea încurcatŭ, căcĭ după multe amestecăturĭ ce se făcuseră în sângele sĕu, nu scia bine decă era grecŭ, bulgarŭ séu arnăutŭ. De aceea veni la ideia, ca sĕ lase moşteni-

*) Rudă şi cu familia Petrovicĭ din Bucurescĭ.

presentatŭ apoi o resoluţie, în sensulŭ ca socialiştii sĕ nu mai voteze de câtŭ pentru candidaţii carĭ vorŭ declara, că vorŭ susţinė horărîrile congresului din Paris cu privire la legislaţia asupra muncei şi programulŭ socialistŭ întregŭ.

—Ḑiarului „New York Herold“ ’ĭ se scrie următórele din Sanghai: **Situaţiunea în China** se face din ce în ce totŭ mai rea. In porturile deschise Yang-ce-Kiang domnesce nelinisce şi în multe s’au întêmplatŭ chiar revolte seriόse. Se scie că turburările s’au ivitŭ mai întâiu în Vuhu. Diferite societăţĭ secrete au scopulŭ, se restórne dinastia actuală. Aceştĭ ómenĭ n’au nimicŭ de perdutŭ, dér au prospecte de a câştiga multŭ. Mai mulţĭ mandarinĭ de rangŭ înaltŭ, favoriséză causa revoluţionară. Puterile Europei au făcutŭ remonstraţiunĭ pe lângă împĕratulŭ din China, ca acestu se pună capetŭ situaţiunei triste a creştinilorŭ de sub coróna sa.

SCIRILE ḐILEI.

— 13 (25) Augustŭ.

Dela băile din Vălcele (Elöpatak) ni-se scrie, că peste vr’o 30 de óspeţĭ dela aceste băi au înaintatŭ o plângere, în care se atrage atenţiunea solgăbirĕului asupra unorŭ dispositiunĭ, ce provócă nemulţumirĭ între óspeţii băilorŭ numite. Astfelŭ petenţii se plângŭ între altele, că menajulŭ e prea scumpŭ; că tacsa de cură e prea mare, 6 fl. d e c a p ŭ, şi prin urmare o întocmire defectuósă, fiindcă fără considerare la numĕrulŭ şi etatea membrilorŭ din familiă, de fiă-care capŭ se plătesce câte 6 fl. fiă majorenŭ, fiă minorenŭ séu copilŭ şi în schimbŭ li-se ţine o orchestră mai mult decât mediocră şi unŭ comfortŭ puţinŭ îndestulitorŭ. Se plângŭ mai departe, că mĕsura de a sĕ lua tacsă îndoită (12 fl.) dela visitatorii carĭ locuescŭ afară de raionulŭ băilorŭ, este nedréptă, e o speculă, fiindcă mulţĭ óspeţĭ suntŭ nevoiţĭ sĕ recurgă la adăpostulŭ caselorŭ din satŭ, din lipsa odăilorŭ în localulŭ băilorŭ; aleele şi localurile suntŭ slabŭ întreţinute întru-câtŭ nu se curăţă bine şi la timpŭ potrivitŭ; că odăile suntŭ prea scumpe şi că toţĭ din tóte părţile ţinŭ a profita de neorientarea în deosebĭ a óspeţilorŭ străinĭ, storcêndu-le banĭ în totŭ chipulŭ. Din aceste consideraţiunĭ óspeţii cerŭ în petiţia numită sanarea rĕului şi ameliorarea acestorŭ dispositiunĭ nedrepte, carĭ pe lângă că provócă nemulţumirĭ, mai e de natură a înstrăina óspeţii şi visitatorii dela aceste băi, carĭ nainte de asta s’au bucuratŭ de unŭ bunŭ renume ş. c. — Atragemŭ atenţiunea direcţiunei şi a proprietarilorŭ dela băile din Vălcele asupra acestei plângerĭ în speranţa, că relele, carĭ în adevĕrŭ esistă, se vorŭ grăbi ale delătura în propriulŭ şi bine înţelesulŭ lorŭ interesŭ.

***

Inscrierile la Seminariulŭ diecesanŭ din Aradŭ pentru anulŭ şcol. 1891—92 se vorŭ efeptuì în ḑilele de 1, 2 şi 3 Septemvre n. c. în órele dela 9—12 înainte de amédĭ. — *Esamenele de cualificaţiune învĕţătorescă* pentru absolvenţii pedagogiului din Aradŭ se vorŭ ţinė în 29, 30 şi 31 Augustŭ st. vechiu c.

***

La şcóla comunală din Satulŭ-nou (Réva Ujfalu) s’a înfiinţatŭ—precum ni-se comunică — acum alŭ ḑecelea postŭ de învĕţătorŭ. Salarulŭ este de 500 fl., 100 fl. „relutŭ“ de cuartirŭ, jumĕtate jugherŭ de grădină, 5 fl. „relutŭ“ de cancelariă. Petiţiunile timbrate şi făcute în limba ungurescă*) la adresa comitetului administrativŭ alŭ comitatului Torontalŭ suntŭ a se trimite inspectorului reg. de şcóle în Becĭchereculŭ-mare. Recurenţii de religiunea greco-orientală, carĭ vorŭ putė conduce corulŭ vocalŭ în biserica românéscă, vorŭ fi preferiţĭ şi vorŭ primi şi dela biserică 100 fl. salariu anualŭ. Avisŭ celorŭ interesaţĭ!

***

Invitare la petrecerea de veră, ce se va arangia Joi în 15 (27) Aug. în sala edificiului scolarŭ din Zerneştĭ la 8 óre séra. Venitulŭ curatŭ este destinatŭ pentru ajutorarea şcolarilorŭ lipsiţĭ. Preţulŭ la bunăvoinţa comitetului aranjatorŭ.

***

Procesulŭ de lotăriă din Timişóra în cele din urmă s’au sfêrşitŭ. In urma sentinţei aduse de curiă, ca ultimŭ forŭ de apelaţiune, *Melchior Farkas* e condamnatŭ la *5 anĭ* închisóre, ér complicii sĕi Iosifŭ Püspoky la $4\frac{1}{2}$ anĭ, Carol Szobovics la 4 anĭ şi femeia F. Telkessy la 1 şi jumĕtate anŭ închisóre.

Afacerĭ Năsĕudene.

De lângă Heniu, Augustŭ 1891.

Stimate Domnule Redactorŭ! Causele nóstre grăniţerescĭ din acestŭ ţinutŭ au ajunsŭ la unŭ stadiu, încâtŭ orĭ cărui dintre noi, cărora ne place a ne mândri, că suntemŭ coborîtorĭ din bravii grăniţerĭ ai fostului alŭ II-lea regimentŭ românŭ da graniţă, nu ne mai este permisŭ a tăcė şi a rĕmânė în acea optimistă reservă, sĕ nu ḑicŭ pĕcătosŭ indiferentismŭ, în care amŭ perseveratŭ pănă acum.

De aceea şi noi apucămŭ péna nu pentru ca sĕ vĕ revelămŭ órĭ-carĭ nouĕ năsdrăvănii de-a celorŭ 3 marĭ domnĭ, carĭ prin metehnele lorŭ de pănă acum mai că ne-au pusŭ la stele, ci voimŭ prin aceste şire a da espresiune viuă de mulţămire şi recunoscinţă acelorŭ resoluţĭ bărbaţĭ, carĭ celŭ puţinŭ în óra a 11-a, în şedinţa comitatului grăniţerescŭ din 21 Iunie a. c., au desvoltatŭ o atitudine vrednică în desvĕlirea violeniilorŭ de mai ’nainte şi în apărarea adevĕratelorŭ nóstre interese grăniţerescĭ si şcolastice.

Din corespondinţa apărută în Nrii 137, 138 şi 139 ai preţuitei „Gazete“, unde s’a dusfăşuratŭ decursulŭ acelei şedinţe, luându-Vĕ ansă, D-le Redactorŭ aţĭ binevoitŭ într’o seriă de articulĭ de fondŭ a arăta mai pe largŭ şi fórte frumosŭ relele ce ne-au bântuitŭ pe noi grăniţerii prin nesocotita şi servila politică condusă de cavalerulŭ Ciocan et cons.

Aceste împrejurărĭ mângăitóre ni-au suflatŭ în inimele nóstre o schintéuă de dulce speranţă: că dóră nu vomŭ fi lăsaţĭ pradă pănă în sfîrşitŭ, şi că printr’o resoluţiune, abnegaţiune, şi solidaritate a tuturorŭ acelora, carĭ simţimŭ românesce, vomŭ putė nu numai a demasca urgisitele stratageme ale acelora, pe carĭ i-amŭ crescutŭ, — ca pe şerpe în sînulŭ nostru, — ci că vomŭ putė apăra ceea-ce ni-a mai rĕmasŭ încă neînghiţitŭ de lacomele gurĭ, carĭ şi acuma suntŭ largĭ deschise, ca sĕ ne înghiţe.

Speranţa nóstră sĕ întaresce şi prin aceea, că şi bunulŭ nostru poporŭ de rêndŭ, a începutŭ a se deştepta şi orienta în cunóscerea ómenilorŭ sĕi!

Am fostŭ martorĭ ocularĭ, când într’unŭ satŭ se cetea de unŭ cărturarŭ numerii din „Gazetă“ în carĭ se discutau „afacerile năsĕudene“, — şi-ţĭ era mai mare dragulŭ, când vedeai poporulŭ cum se îmbulḑia sĕ asculte şi sĕ cunóscă nu numai politica costişă, dér şi pe aceia, carĭ au condus’o ameninţândŭ interesele nóstre.

Scie acuma pănă şi poporulŭ nostru destulŭ de bine, că *sclipirea aurului rîvna după crucĭ şi stele* — au fostŭ causa în procesulŭ Kemény-ianŭ de s’a făcutŭ pactulŭ cu Erariulŭ, în urma căruia grăniţerii suntŭ fórte restrênşĭ în folosinţa bunurilorŭ lorŭ; scie acuma orĭcine, chiar şi poporulŭ de rêndŭ, că prin destrăbălata administrare a fondurilorŭ şcolare înaugurată de vestitulŭ Banffy şi esecutată în formă şi scriptură de cunoscutulŭ sĕu satelitŭ *Ciocan*, încunjuratŭ de o mână de mamelucĭ, unii din ei nisce parveniţĭ (vulg. agesturi) fără durere către grăniţerii noştri — s’au închisŭ pănă acum 3 şcóle superióre poporale (St-Georgiu, Zagra, Telciu:), şi că suntemŭ în ajunŭ de a vedė şi altele desfiinţându-se (Prundu-Monorŭ).

Da, despre acestea şi despre altele, este adĭ în clarŭ fiă-care dintre noi, — cărturarŭ şi poporŭ. Cunóscemŭ pănă în rinichĭ pe acei, carĭ ni-au condusŭ aşa, că acuma ne vedemŭ ameninţaţĭ de a ne perde totŭ ce avemŭ mai scumpŭ: *munţii* şi *institutele culturale, basa subsistinţei şi cultivării nóstre*

Trebue ajutatŭ causei pănă nu e prea târḑiu! Acésta se póte numai printr’o luptă intensivă! Ca sĕ se pótă înscena lupta trebuescŭ ómenĭ plinĭ de virtute şi abnegaţiune, cu durere de inimă către causele nóstre! Aceştia însă trebue spriginiţĭ printr’o comună solidaritate, care pănă acuma ni-a lipsitŭ, avêndŭ prea multă încredere în ómenii noştri conducĕtorĭ, cărora sclipirea aurului, vênarea după crucĭ şi decoraţiunĭ le-au depărtatŭ inima de interesele nóstrea comune.

Trebue sĕ ne alipimŭ de acei resoluţĭ bărbaţĭ, carĭ au datŭ şi vorŭ mai da probe, că au luptatŭ şi vorŭ lupta în modŭ desinteresatŭ pentru apĕrarea causelorŭ nóstre vitale grăniţerescĭ!

Salutămŭ dér încă-odată pe domnii Petri, M. Popŭ, Dr. Larionessi etc., carĭ în şedinţa Comitetului grăniţărescŭ dela 21 Iuniu a. c. s’au pusŭ în oposiţiă faţă cu curentulŭ politicŭ în doi perĭ a d-lui Ciocan & cons.!

Salutămŭ cu bucuriă pe On. Redacţiune a preţuitei „Gazete“, care totdéuna şi acum mai alesŭ a desvoltatŭ o atitudine prea vrednică întru apĕrarea intereselorŭ nóstre grăniţĕrescĭ!

Fiă, ca acestŭ începutŭ bunŭ sĕ ne conducă la resultatele dorite!

Mai mulţĭ cărturarĭ şi plugarĭ de pe valea Someşului.

*) De ce numai în cea ungurescă? când e vorba de instrucţiunea într’o comună românéscă? — Red.

„Statele unite austriace“.

Un raportor alŭ ḑiarului „Kreuzzeitung“, publică o întrevorbire ce a avut’o cu Dr. G r e g r, în care acesta îşĭ desfăşură programulŭ sĕu politicŭ. Dr. Gregr declară raportului următórele:

Partida Cehilorŭ tinerĭ, prin învingerea electorală din urmă, precum şi prin succesulŭ esposiţiunei boeme, a câştigatŭ *rolulŭ conducĕtorŭ între popórele slovace ale Austriei* şi *Ungariei*, prin ce s’au lărgitŭ în modŭ esenţialŭ problemele ei generale politice. Se va adresa din diferite părţĭ chiar şi dela Românii din Ungaria, rugarea catră singuraticii capĭ de partidŭ, pentru-ca sĕ creeze o basă comună pentru lupta drepturilorŭ naţionale în întregulŭ resăritŭ. De aceea în timpulŭ mai nou s’a făcutŭ planulŭ, ca sĕ se înfiinţeze o *ligă a naţionalităţilorŭ asuprite din ambele jumĕtăţĭ ale monarchiei*, care după unŭ planŭ comunŭ se deschidă lupta cu tóte mijlócele pentru esecutarea practică a egalei îndreptăţirĭ a tuturorŭ naţiunilorŭ. Poporulŭ cehicŭ e şi în faptŭ decisŭ, sĕ ia asuprăşĭ rolulŭ de conducĕtorŭ, ce i com-

---

torŭ pe fiiulŭ nepotului sĕu, despre care auḑise că e deşteptŭ şi talentatŭ, cu speranţa, că acela se va pricepe mai bine ce sĕ facă cu cele 4 otelurĭ marĭ ce avea în Viena şi cu banii ce mai avea depuşĭ la bancele de acolo.

Acéstă moştenire venea ca o adevĕrată mană providenţială pentru familia Petrino; căcĭ strămutarea din Basarabia, înmulţirea succesivă a copiilorŭ, cumpĕrătórea moşiei Cernauca şi a casei somptuóse din Cernăuţĭ, desechilibrase fórte multŭ finanţele sale, şi era o ocasiune nu numai pentru familiă, ca sĕ-şĭ uşureze greutăţile, dér şi pentru junele poetŭ, de a se bucura de o viéţă independinte şi de a ajunge a-şĭ realisa visurile şi idealurile sale poetice.

Petrino tatălŭ, ca epitropŭ legalŭ şi ca esecutorŭ testamentarŭ, luà în administraţiunea sa averea vĕrului sĕu, şi acésta, din nefericire avù ca consecuenţă risipirea acelei frumóse moştenirĭ. Fórte bunŭ omŭ alt-felŭ, fórte bunŭ amicŭ şi părinte, elŭ avea defectulŭ de a nu-şĭ prea bate capulŭ cu calculele; séu décă câte odată se punea a face calcule, le făcea greşite. Lui îi plăcea sĕ trăiéscă bine: sĕ ţie casă cu salóne multe şi elegante, trăsurĭ lucsóse, prânḑurĭ bune, în fine unŭ traiu la nivelulŭ societăţii celei mai înalte din Cernăuţĭ. A tot mulsŭ, a totŭ mulsŭ vaca cea grasă a lui Petrovicĭ, fără a osbserva că ugerulŭ ei se scurge şi se consumă, şi fără a lua vre-o mĕsură de economiă séu de ferire în faţa cataclismului care i-se arăta la orizontŭ. Bietulŭ omŭ părăsise ţéra rusésoă cu despotismulŭ ei, dér rĕmase cu principiile de educaţiune a nobilimei rusescĭ, care consistă în *a trăi şi a risipi.*

Junele poetŭ era lăsatŭ mai multŭ în voia sa şi îi punea la disposiţiune tóte mijlócele pentru ca sĕ-şĭ satisfacă gusturile, plăcerile şi capriţiile pe carĭ în adolescenţă le şi inventéză tinerii sburdalnicĭ. Pedagogii, repetitorii, profesorii, perceptorii, tînĕrulŭ Mitică îi schimba când voia şi cum îi poftia făcêndu-se mai independentŭ din ḑi în ḑi de tutela părintéscă, şi cerêndŭ mereu şi în tóte ḑilele tatălui sĕu banĭ şi ér banĭ ca dintr’unŭ vasŭ fără de fundŭ.

Dér orĭ câtŭ se lăsa desfrêului plăcerilorŭ, junele poetŭ cu câtŭ înainta în vêrstă, cu atâta spiritulŭ sĕu căpĕta avêntŭ. Producerile sale poetice respirândŭ numai amorŭ şi patriotismŭ, îi popularisau numele; şi când în iérna 1864—1865 venise în Cernăuţĭ trupa artiştilorŭ Fani-Tardini-Vlădicescu, unii din artiştĭ recitândŭ óre-carĭ versurĭ compuse de dênsulŭ, s’a vĕḑutŭ întîmpinatŭ cu adevĕrate ovaţiunĭ din partea studenţilorŭ românĭ din Cernăuţĭ.

Dér abia trecuse de anii adolescenţii, şi étă-lŭ pe bietulŭ băiatŭ încurcatŭ într’o aventură amorósă. Imaginaţiunea sa sĕ înflăcără după fiica unui baronŭ Bruhental, care sub raportulŭ fisicŭ avea tóte avantagele spre a putė ameţi pe unŭ june, fiind persónă fórte frumósă şi graţiósă. Părinţii lui însĕ de la prima comunicare ce le-o făcù fiiulŭ lorŭ, i-au declaratŭ, că la acésta nu vorŭ consimţi nicĭ o dată, întâiu fiindcă pe acestŭ Bruhental îlŭ considerau ca Baron de contra-bandă, apoi fiind-că nu avea nicĭ decum avere, şi în cele din urmă fiind-că mama fetei era ovreică şi ca atare, despreţuită în ochii societăţii bune din Bucovina. Junele Petrino, departe de a asculta observaţiunile şi consiliile părinţilorŭ, se încăpăţînă şi mai tare, se cunună în modŭ clandestinŭ cu Dulcineea sa şi, trecêndŭ în Basarabia, se coborâ la Odesa, de unde anunţà tatălui sĕu ceea-ce a făcutŭ; de astă-dată însĕ nu mai solicita binecuvêntarea, ci îi cerea o sumă mai însemnată de banĭ spre aşĭ face voiagiulŭ de nuntă; şi în vedere, că se apropia de etatea majorităţii sale legale, asigurà pe tatălŭ sĕu că îi va ţine în séma tóte cheltuelile ce va face cu acéstă ocasiune când îşĭ va primi moştenirea. După aceea, cu câtŭ primea dela părinţii sĕi mustrărĭ mai aspre pentru nebuniile ce le făcea, cu atâtŭ mai multŭ se cufunda în desordinĭ.

Balurĭ, banchete, partide de plăcerĭ sgomotóse, serate veneţiane cu totŭ felulŭ de lux, se întrecea a face în tóte ḑilele, aşa că tótă Odesa nu se ocupa decâtŭ de numele lui Petrino. Cu asemenea viéţă, în douĕ trei lunĭ, contractândŭ rele datorii, pe carĭ abia le-a pututŭ liquida cu ultimulŭ transportŭ de banĭ ce-i trimesese tatălŭ sĕu, şi dela acest primindŭ asigurărĭ că nu va mai putė primi nimica, se decise a părăsi Odesa de témă ca sĕ nu ajungă la închisóre.

De la Odesa elŭ se îmbarcà pe unŭ

pete, şi apoi în scurtŭ timpŭ va desfăşura unŭ *programŭ de acţiune*, care nu numai va pretinde recunóscerea dreptului publicŭ boemŭ pentru ţĕrile corónei boeme, ci şi egală autonomiă tuturorŭ popórelorŭ din monarchiă, pentru Slovacĭ, Rutenĭ, Croaţĭ, Slovenĭ, Sĕrbĭ, Dalmaţienĭ, Italienĭ şi Românĭ. După dispositiunea, ce domnesce actualmente atâtŭ dincóce câtŭ şi dincolo de Laitha, e destulŭ numai o esclamaţiune din partea Cehilorŭ şi coaliţiunea naţionalităţilorŭ va fi faptŭ împlinitŭ. Scopulŭ comunŭ se va designa cam în următorulŭ chipŭ: In loculŭ statului actualŭ dualistŭ sĕ se creeze unŭ statŭ federativŭ, cu numele: „*Statele unite din Austria*". Fiă-care statŭ singuraticŭ din aceste state, va avé autonomiă în administraţiă, finanţe, justiţiă şi afacerile culturale. *Armata* va fi o afacere comună, dér limba armatei trebue sĕ corĕspundă peste totŭ cu limba ţĕrii, ér corpulŭ oficerescŭ sĕ fiă recrutatŭ din poporaţiunea indigenă. Deosebirea statului austriacŭ federativŭ de imperiulŭ germanŭ ar consta în aceea că, *aicĭ vorŭ fi statele singuratice ţinute la olaltă prin case domnitóre omogene, acolo îi va ţinea la olaltă omogenitatea limbei şi consângenitatea.* In Austria s'ar dovedi mai pronunţatŭ fiinţa federalismului, fiincă aicĭ nicĭ unŭ statŭ, nu ar puté ajunge la o preponderanţă mai mare ca celălaltŭ, ca Prusia în imperiulŭ germanŭ. *Representanţa generală* a *tuturorŭ* statelorŭ, care va forma ca şi camera representanţilorŭ nordamericanĭ, o corporaţiune şi ar avé înainte de tóte datoria, ca sĕ priveghieze asupra observărei stricte a tuturorŭ drepturilorŭ fundamentale naţionale a singuraticelorŭ state.

Formularea mai esactă a acestui programŭ sĕ se espună într'o *conferinţă a naţionalităţilorŭ*, ce ce va ţiné după aceea; acésta va denumì unŭ *comitetŭ esecutivŭ* compusŭ din membrii tuturorŭ naţiunilorŭ federate, carĭ apoi va lua conducerea supremă a „Ligei".

Activitatea principală a acestei din urmă, constă în aceea, ca se sprijinéscă în tóte ţerile corónei *organisarea partidelorŭ poporale radicale şi autonomiste* după modulŭ partidei Cehilorŭ tinerĭ. Intre Slavii monarchiei austriace nu va întimpina acésta mare greutate şi de órece şi *antisemiţii germanĭ nu suntŭ ostili acestorŭ idei*, aşa că la cele mai apropiate alegerĭ parlamentare — dacă în restimpulŭ acesta se va lucra în unire şi cu tóte puterile concepute — atuncĭ vor da deja o maioritate federalistică. Totŭ deodată comitetulŭ esecutivŭ *se va îngrijì*, ca şi în Ungaria tóte naţionalităţile nemaghiare se ia parte la lupta electorală, şi deşì din causa nepotrivirei dreptului electoralŭ, ceştĭ din urmă aveau perspectivă neînsemnată, dér campania electorală se o foloséscă la organisarea poporaţiunei dela ţéră, şi când fiecare dintră naţionalităţile nemaghiare îşĭ va trimite doi séu trei deputaţĭ în dieta din Pesta, atuncĭ acestia vor fi suficienţĭ pentru ca se dea espresiune puternică ideei federative chiar şi în jumĕtatea ostică a monarchiei. Mai ḍise *Gregr*: „Décă noi ne încordămŭ puterile pentru esecutarea acestui planŭ, atuncĭ scimŭ, că noi facemŭ cu multŭ mai multŭ pentru susţinerea monarchiei austriace, dacâtŭ toţĭ acei patrioţĭ, carĭ totdeuna au în gură bunăstarea statului, dér prin politica lorŭ órbă şi egoistă a intereselorŭ desfacŭ legăturile interne ale monarchiei. Noi voimŭ sĕ creămŭ unŭ statŭ tare din monarchia austriacă, şi se înfiltrămŭ în fiecare dintre popórele singuratice interesulŭ pentru susţinerea statului. *O asemenea politică o putemŭ sĕ o aducemŭ esclusivŭ* în consonanţă cu simpatiile nóstre pentru Rusia. Când mai întêiu Slavii, carĭ trăescŭ sub coróna de Habsburg se vorŭ fi desvoltatŭ ca popóre independente şi pline de viéţă, va se ḍică orĭ ce motivŭ de dusmăniă este delăturatŭ între Austro-Ungaria şi Rusia. Astăḍi Rusia e îndatorată, ca ea ca, prima putere a slavismului, atâtŭ faţă de guvernulŭ austriacŭ, câtŭ şi de celŭ maghiarŭ, se ia o posiţiune contrară, pentru că aicĭ la 20 de milióne de Slavĭ li se răpescŭ în întregŭ séu în parte drepturile lorŭ naţionale. Dér cu tóte convingerile aceste Cehii suntŭ *adversarii* orĭ cărei centralisaţiunĭ a tuturorŭ Slavilorŭ. Ce e dreptŭ recunóscemŭ poporului rusescŭ dreptulŭ, ca celui mai tare membru alŭ familiei popórelor slave, se pórte un fel de rol de coducĕtor, dér noi dorim sub tóte împrejurările *organisaţiunea independentă* de statŭ pentru fiecare dintre popórele Slave. Suntemŭ panslaviştĭ, suntemŭ representanţĭ ai solidarităţiĭ slave, dér totdeodată suntemŭ cei mai decişĭ apărătorĭ ai sistemului federativŭ, care garantéză în tóte direcţiunile individualitatea unei naţiunĭ. Deaceea noi ca Slavĭ bunĭ putemŭ fi amicĭ bunĭ cu Ruşii şi totŭ deodată se lucrămŭ la renascerea monarchiei Habsburgice.

Adunarea generală

a despărţĕmêntului XIX alŭ Asociaţiunei Transilvane.

Viceprotopopulŭ Dergei, M. On. D. *Ioanŭ Haţeganu*, voindŭ sĕ satisfacă însărcinărei naţionale ce i-s'a impusŭ din partea comitetului centralŭ alŭ Asociaţiunei, parte prin ḍiare, parte prin epistole private a convocatŭ pe toţĭ aceia, carĭ se intereséză de cultura poporului românŭ la adunarea constituantă a nou arondatului nostru despărţĕmêntŭ, precisată pe 1 Augustŭ c. în Ciachi-Gârbou.

Pe ḍiua acésta sala pompósei ˜cóle de aicĭ era frumosŭ decorată şi toţĭ aşteptamŭ cu bucuriă înfăţişarea momentului sĕrbătorescŭ alŭ adunărei, când aveamŭ sĕ dovedimŭ însufleţire şi interesŭ pentru scopurile nóstre culturale, atâtŭ de sfinte némului nostru.

A se interesa de întreprinderile nóstre culturalĭ e datorinţa fiă-cărui Românŭ de bunŭ simţŭ şi consciu de sine, datorinţă, ce i-se impune de legea conservării proprie, dela care nu este ertatŭ sĕ se abstragă nimenea şi în deosebĭ nu conducĕtorii némului nostru. Datorinţa acésta de a ne interesa de scopurile nóstre culturale este încopciată cu devotamentulŭ, abnegaţiunea şi cu zelulŭ faptelorŭ ce încumbă succesulŭ la care rîvnimŭ. Esperienţa de tóte ḍilele ne demonstră, că fără lucrare şi ostenélă, fără zelŭ şi sacrificiu nicĭ o ideiă salutară nu se póte realisa. Aceştia suntŭ factorĭ, carĭ condiţionéză succesulŭ intelectualŭ alŭ unei întreprinderĭ.

Décă le vomŭ înfăţişa acum tóte acestea cu referinţă la adunarea constituantă a despărţĕmêntului nostru, putévomŭ óre sĕ ḍicemŭ şi despre inteligenţa nóstra din acestŭ ţinutŭ, că cu acestŭ prilegiu ea a fostŭ pĕtrunsă de spiritulŭ datorinţei sale, că a înţelesŭ însemnătatea sacrificiului ce i-s'a cerutŭ? Durere nu, căcĭ adunarea acésta fù atâtŭ de slabŭ cercetată, încâtŭ străinii presentaţĭ din curiositate, cu dreptŭ cuvêntŭ au pututŭ sĕ ḍică, că spiritulŭ sacrificiului naţional în ţinutulŭ nostru a lânceḍitŭ, entusiasmulŭ de mai nainte a dispărutŭ şi că zelulŭ pentru întreprinderile nóstre culturale vrea sĕ devină o poveste.

Din protopópiatele: Cîocmanŭ şi F. Sân-Petru absentară chiar şi şefii lorŭ şi în timpŭ ce nu ne puteamŭ esplica acéstă indiferenţă, protopopulŭ Surducului cu un preotŭ alŭ sĕu şi protopopulŭ Almaşului mare, Vasiliu Poruţŭ, la bĕtrâneţe adêncĭ, ne-au doveditŭ singurĭ, că décă este voinţă şi devotamentŭ, se póte învinge eventualele împedimente şi orĭ ce alte greutăţĭ, bine înţelesŭ, în interesulŭ culturei nóstre naţionale. Décă amŭ isbutitŭ totuşĭ a resolvì punctele din programa adunărei nóstre constituante, meritulŭ se póte atribuì bărbaţilorŭ mai susŭ accentuaţĭ şi celorŭ adunaţĭ din protopopiatulŭ Dergei, carĭ în mare parte aparţinŭ altui despărţĕmêntŭ.

Lasŭ rĕspunderea pentru acestŭ indiferentismŭ neesplicabilŭ în spinarea acelora, carĭ suntŭ cuprinşĭ de dênsulŭ şi premiţêndu-le acestea facŭ o scurtă descriere despre decursulŭ acestei adunărĭ constituante.

In ḍiua de 1 Aug. a. c. după serviciulŭ divinŭ, la care se înălţară rugăciunĭ pentru prosperarea Asoc. nóstre Tvane, — presidiulŭ interimalŭ, intrà în sala adunărei, şi deşi vĕḍù că erau puţinĭ adunaţĭ, totuşĭ luândŭ în considerare ḍisa Cronicarului: „Nu în mulţĭ, ci în puţinĭ arată Dumneḍeu puterea sa", şi aşa precumpenindŭ, că cei puţinĭ încă potŭ fi tarĭ décă cugetulŭ lorŭ va fi cugetulŭ mulţimei, şi décă din lucrulŭ lorŭ binele mulţimei are sĕ isvoréscă; deschise şedinţa prin o vorbire frumósă şi binemotivată, accentuândŭ între altele, că deşi cu deosebire numai glasulŭ seclului presentŭ provócă pe popóre sĕ între în diferite asociaţiunĭ, totuşĭ la noi Românii, nu spiritulŭ de emulaţiune alŭ seclului acestuia a deşteptatŭ în urḍitorii Asociaţiunei Transil ane boldulŭ de a înfiinţa acéstă măréţă instituţiune culturală, ci convicţiunea ereḍită dela strămoşii noştri, că fără limbă şi cultură nu vomŭ puté sta în seria popórelorŭ culte.

După acestea s'a proces la alegerea unui notarŭ ad hoc. Se alege Vasiliu Popŭ Chechişianulŭ.

Presidiulŭ int. propune sĕ se alégă o comisiune pentru înscrierea de membrii, căcĭ în sensulŭ § lui 14 din Reg. Asoc. Tvane subcomitetele despărţĕmintelorŭ se potŭ forma numai din membrii Asociaţiunei In comisiune s'au alesŭ: D.D. Eliă Şerbanŭ, Georgiu Crăciunaşiu şi d-lŭ Al. Şandorŭ.

Comisiunea acésta făcêndu-şĭ raportulŭ sĕu, a constatatŭ, că la înscrierea de membrii s'a încasatŭ 18 fl. v. a.

Presidiulŭ int. face cunoscutŭ, că în sensulŭ §-lui 13 din Reg. As. Tvane în fruntea fiă-cărui despărţĕmêntŭ stă unŭ subcomitetŭ compusŭ din Directorŭ şi 6 membrii, şi astfelŭ propune alegerea unei comisiunĭ candidatóre.

In acéstă comisiune se aleseră: P. O. Vasiliu Poruţiu, Stefanŭ Ilieşŭ v.-protopopĭ şi d. Ioanŭ Şandorŭ, şi candidară: de directorŭ pe viceprot. Dergei M. O. D. *Ioanŭ Haţieganŭ*; de secretarŭ pe Vasiliu Popŭ, preotŭ în Paputelecŭ, ér membrii în subcomitetŭ, pe lângă secretarŭ pe d.d.: Eliă Şerbanŭ, Stef. Buşiţa, Gregoriu Crăciunaşŭ preoţĭ, Ioanŭ Şandorŭ propr. şi Nicolau Patiu; dintre carĭ érăşĭ de casarŭ Ioanŭ Şandorŭ şi de controlorŭ Gregoriu Crăciunaşŭ. Propunerea acésta fù primită.

Presidiulŭ disgustatŭ de nepăsarea ce o dovedì ţinutulŭ nostru în cercetarea acestei adunărĭ, propuse ca sĕ fiă rugatŭ P. O. com. centralŭ, ca presenta adunare constituantă sĕ o considere ca adunare generală a despărţ. acestuia pro 1891, ceea ce s'a şi primitŭ.

Venindŭ la ordinea ḍilei determinarea locului unde sĕ se ţină în anulŭ viitorŭ adunarea gen. a acestui despărţ., adunarea se declara pentru *Ciachi-Gârbou.*

Se presentară douĕ petiţiunĭ şi se făcură mai multe propunerĭ, dintre carĭ însemnŭ aci: cea a d. Greg. Crăciunaşŭ de a se înfiinţa în acestŭ despărţĕmêntŭ, plinŭ de monumente de ale străbunilorŭ noştri, unŭ museu archeologic-scientificŭ, care propunere însĕ numai în principiu s'a pututŭ primì, lăsându-se resolvirea ei pentru adunarea gen. proximă.

Eshauriându-se programulŭ adunărei, după ce presidiulŭ îndemnà pe toţĭ cei presenţĭ la o sprigiuire mai conscienţiósă a Asociaţiunei şi după ce se aleseră membrii în comisiunea pentru verificarea protocolului, şedinţa s'a declaratŭ de închisă la $\frac{1}{2}$ 2 óre p. m.

Urmà apoi unŭ banchetŭ după care ne dădurămŭ mâna de despărţire în speranţa firmă, că adunarea generală venitóre ne va întrunì în unŭ numĕrŭ mai mare, mai demnŭ de Asociaţiunea nóstră. Aşa sĕ fiă.

Ciachi-Gârbou, 8 (20) Aug. 1891.

P. Ch.........

---

vaporŭ austriacŭ şi apusă pe Dunăre în susŭ spre Viena. In totŭ timpulŭ călĕtoriei însĕ, soţia sa a fostŭ bolnavă; şi bolnavă nu din causa rĕului mării, nicĭ din causa dorului ţĕrii, pe câtŭ de necazulŭ nebuniilorŭ soţului ei, carĭ în adevĕrŭ o punea pe gândurĭ. Mai solidă şi mai matură la judecată decâtŭ elŭ, de şi era de aceeaşĭ etate, ea privea căsĕtoria ca unŭ pasŭ seriosŭ în viéţă şi nu putea aproba dilapidările nebune ce vedea că se face în pretinsa bogăţiă a soţului ei. In cursulŭ călĕtoriei, ea primi încredinţarea lui, că la Viena se va pune pe lucru, că va urma unŭ cursŭ regulatŭ, care sĕ-lŭ facă a căpĕta diploma de absolventŭ alŭ facultăţii de filosofiă şi litere, şi că va duce o viéţă liniştită într'unŭ menagiu economicŭ burghezŭ.

Sosindŭ în Viena se coborîră la unŭ otelŭ de clasa a doua. In situaţiunea dificilă în care se afla, lipsitŭ de mijlóce, în conflictŭ cu părinţii şi supra-escitatŭ de turmente diverse, căuta sĕ se consulte cu cineva, căcĭ cu unii din unchĭ, carĭ locuiau în Viena, nu se putea înţelege. Decĭ alergà la advocaţĭ de carĭ putea găsi pe tóte cărările. Espuindu-le situaţiunea sa, advocaţii îlŭ încuragiară, îlŭ asigurară, că averea lui Petrovicĭ este încă solidă, că elŭ îndată ce va atinge majoritatea va puté fi pusŭ în posesiune, dér că va trebui sĕ se judece cu tatălŭ sĕu pentru réua administrare a averii; ér până atuncĭ îi adresară comandamente cu cererĭ de alimente necesare pentru întreţinerea familiei.

Bĕtrânulŭ sĕu părinte, ca sĕ evite scandalulŭ unui procesŭ, a găsitŭ cu cale deocamdată ca sĕ se execute, trimiţêndu-i o sumă órecare de banĭ. Acésta de odată a ridicatŭ creditulŭ junelui Petrino, care cu mare uşurinţă găsì, ca sĕ contracteze din nou datorii. Şi aceste datorii nu le contracta pentru niscai necesităţĭ absolute ale familiei, fiindcă soţia sa se ţinea, precâtŭ putea, în reservele celei mai stricte economii, ci mai multŭ pentru ca sĕ reîncépă viéţa sa de orgii şi de libaţiunĭ nepotolite, carĭ îlŭ aduseseră într'unŭ felŭ de paroxismŭ, pentru care nimenĭ nu vedea remediulŭ. Intr'adevĕrŭ, chiar décă era reţinutŭ de nevastă de a eşi din casă, chiar décă prânḍia şi cina acasă, totuşĭ sub pretextŭ, că trebue sĕ vorbéscă şi sĕ facă onóre Geniului Poesiei, înconjuratŭ de 7—8 pahare de diferite licorurĭ şi bĕuturĭ spirtuóse, mereu umplându-le şi deşertându-le, le strecura pe gâtlejulŭ sĕu, până cădea în nesimţire.

Pĕcatŭ că tênĕrulŭ poetŭ în scrierile sale n'a lăsatŭ nicĭ o menţiune despre starea psichologică a sufletului sĕu în timpulŭ câtŭ a duratŭ acele accese, pe carĭ mai târḍiu le deplângea, recunoscêndŭ, că se afla în adevĕrate momente de nebuniă. Ceea-ce îlŭ făcea din timpŭ în timpŭ sĕ se mai tempereze, era în cele din urmă starea îngrijitóre a soţiei sale. Ea nu putea resista. Desperată de a'lŭ vedé din ce în ce afundându-se mai tare în nenorocita lui beţiă, fără a afla mijloculŭ de a'lŭ vindeca, cădù în oftică galopantă, şi, înainte de a împlini anulŭ de căsătoriă, muri. Acéstă lovire neaşteptată sgudui tare pe nenorocitulŭ poetŭ. Elŭ plânse amarŭ pe aceea ce numia idolulŭ visurilorŭ sale, şi, în svîrcolirile durerilorŭ sale, scrise acele elegii întitulate: „Florĭ de mormêntŭ".

(Va urma).

Cununiă. D-lŭ dr. *Iacobŭ Popŭ* prof. gimn. şi d-ra *Cornelia Lupu* se vorŭ cununa în capela episcopéscă din Gherla la 30 Augustŭ 1891 n. la 5 óre după ameḍĭ.

Proprietarŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ.

din 25 Augustŭ st. n. 1891

Bancnote românescĭ	Cump.	9 38	Vênd.	9 40
Argintŭ românescŭ	„	9 32	„	9.37
Napoleon-d'orĭ	„	9.39	„	9.41
Lire turcescĭ	„	10 48	„	10 53
Imperialĭ	„	9.46	„	9 51
Galbinĭ	„	5.40	„	5.45
Scris. fonc. „Albina“ 6%		101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	100.—
Ruble rusescĭ	„	121.—	„	122.—
Mărcĭ germane	„	57.75	„	58.10

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena.

din 24 Augustŭ a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	103 55
Renta de hârtiă 5%	100 75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	116.50
dto argintŭ	98.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	—.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisiune]	—.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	112 50
Bonurĭ rurale ungare	91.—
Bonurĭ croato-slavone	104.70
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	139.75
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	130 20
Renta de argintŭ austriacă	90.75
Renta de hârtiă austriacă	90.80
Renta de aurŭ austriacă	110 80
Losurĭ din 1860	135.50
Acțiunile bănceĭ austro-ungare	1010.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	324.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr	276.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.62
Napoleon-d'orĭ	9.41½
Mărcĭ 100 împ. germane	58.15
Londra 10 Livres sterlinge	118 15

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 20 Iulie 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	1.50	5.50	9.15
Szolnok	11.38	3.57	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea mare	3.53	7.06	1 50	2.12
	4.—	7.13	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.39	7.43	3 03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8.51	4.29	
Ciucia	6.31	9 07	4.55	4.21
Huedin	7.12	9.37	5.34	4.55
Stana	7.29		5 51	
Aghiriș	7.49		6.12	
Ghirbău	8.01		6.25	
Nădĕșel	8.14		6.39	5.47
Clușiu	8.29	10.37	6.56	6.—
	8.46	11.10	8 20	6 18
Apahida	9.03	11.28	8 45	6.34
Ghiriș	10.12	12.38	10.21	7.34
Cucerdea	10 37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.21	11.17	
Vințul de sus	11.04	1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1.54	11.54	8.22
Teiușŭ	11.45	2.13	12.18	8.38
	12.13		12.58	8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blașiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copșa mică	1.51		2.48	9 48
	2.12		3.03	9.50
Mediașŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10 28
Sighișóra	3 46		4.49	11.04
Hașfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apața	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Brașovŭ	8.—	Tren de persóne	10.05	2.09
		12.20		2.19
Timișŭ		1.41		3.01
Predealŭ		2.26		3.31
Bucurescĭ		8.50		9.30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timișŭ	1.42		5.57	
Brașovŭ	2.18	4.20	6 58	
	2.48	5.07		7.23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apața	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Hașfalĕu	5.34	8.53		11.03
Sighișóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediașŭ	6.42	10.31		12.37
Copșa mică	6 55	10.47		12.53
	6.57	11.06		1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blașiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2.27
Teiușŭ	8.—	1.08	1.25	2.49
	8.07	1.35	1.50	3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vințul de sus		2.13	2.19	4.28
Uióra		2.31	2.39	2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirișŭ	9.23	4.45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Clușiu	10.45	6.08	4.53	6.52
	11.01	6.29	5.30	7.40
Nădășelŭ		6.47	5.47	8.—
Ghîrbău				8.15
Aghireșŭ		7.02	6 11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B. Huiedin	12.47	7.47	6.43	9.12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10.06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.17	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.42	11.51
	2.25	11.04	8.47	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1.40	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9.50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45	6.52	5.24
	4.30	T. d. per. 2.20	5 46
Glogovațŭ	4.42	2.34	5.57
Gyorok	5.03	3.05	6.19
Paulișŭ	5.14	3.23	6.30
Radna Lipova	5.32	3.39	6.48
Conop	5.56		7.12
Bêrzava	6.12		7.27
Soborșinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicica	8.26		9.29
Deva	8.52		9 53
Simeria (Piski)	9.50		10 19
Orăștia	10.16		10.50
Șibotŭ	10.36		11.16
Vinț. de josŭ	11.—		11.44
Alba-Iulia	11.26		12.06
Teiușŭ	11.53		12.38

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Teiușŭ	3.09		1.39
Alba Iulia	3.50		2.19
Vinț. de josŭ	4.09		2 36
Șibotŭ	4.52		3.03
Orăștia	4 55		3.30
Simeria (Piski)	5.23		4 17
Deva	5.59		4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.49		5 17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.53
Soborșinŭ	8.03		6.24
Bĕrzava	8 54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.14	7.46
Paulișŭ	9.58	6 01	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8 08
Glogovațŭ	10.34	6.49	8.30
Aradŭ	10.46		8.40
	11.18	8.24	9.05
Szolnok	4.15	11.51	2.21
Budapesta	7.20	1 55	5.50
Viena	6.05	7.20	1.40

Simeria (Piski) Petroșeni

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Hațegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Banița	9.21	3.19	8.04
Petroșenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	6.—	10.50	6.20
Banița	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Hațegŭ	8 36	1.54	8 25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timișóra	8.42	2.04	8.57

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2.46	6.40
Aradŭ	8.03	3.50	7.50

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirișŭ

Turda	4.50	9 30	2.30	8 50
Ghirișŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	4.30	11.25
Odorheiu	7.21	2.11

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	8 15	3.15
Sighișóra	10.52	6.10

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.50
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

Mureșŭ-Ludoșŭ—Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.—
Țagu-Budatelicŭ	6.48
Bistrița	9.59

Bistrița—Mureșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	1.16
Țagu-Budotelicŭ	4.15
Murĕșŭ-Ludoșŭ	7.21

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa mică	3.—	10.47	7.10
Șeica-mare	3.31	11.27	7.43
Loamneș	4.15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12 38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9.23

Sibiiu—Copșa-mică

Sibiiu	7.35	4.34	10.17
Ocna	8 02	4.58	10 43
Loamneș	8.30	5 25	11.09
Șeica-mare	9 05	5.55	11.40
Copșa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oșorheiu-R. săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoș	3 34	9.11	3.27
Oșorheiu	5.20	11.17	5.14
	5.35		5.36
Regh.-săs.	7.10		7.15

Regh.-săs.-Oșorh.-Cucerdea

Regh.-săs.		8.—	8.15
Oșorheiu		9.35	9.53
	5.21	5.54	10.20
Ludoș	6.58	7.41	12.06
Cucerdea	7 47	8.25	12.50

Simeria (Piski)—Hunedóra

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16
Cerna	11.13	5.03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Hunedóra—Simeria (Piski)

Hunedóra	4 46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3 —	7.50
Simeria	5 28	3.20	8.10

Brașov—Zêrnescĭ

Brașov	5.45	4.55
Zêrnescĭ	7.26	6.36

Zêrnescĭ—Brașov

Zêrnescĭ	8.—	8.20
Brașov	8.24	9.44

Nota: Numeriĭ încuadrațĭ cu liniĭ gróse insemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ